

Izhaja vsak torek in petek v tednu ob 11. uri predpolne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejeman ali v Gorici na dom pošiljan celotno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jelgersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Ceste na Kanalskem.

(Dalje.)

Vse, kar sem potovaje leta 1896. po tej nesrečni pokrajini videl in poizvedel, sem si vestno zabeležil in nabral si še drugih važnih podatkov ter sestavil vsestransko utemeljeno prošnjo na ministerstvo za notranje zadeve, da bi se z državno pomočjo gradile naslednje ceste:

1. Od okrajne ceste na Vrhovlji mimo Kobališča, skozi Lig do Kastanjevice;

2. Od Ročinja čez Kambreško do Srednjega z dostavkom, da je želeti zvezne tudi med Kambreškim in Kostanjevico.

3. Nadaljevanje okrajne ceste od Golegabrdna na levem bregu Idrije mimo Miščikov, — Velendola, — Britofa do Kostanjevice.

4. Slednjič, naj bi se tudi cesta med Kanalom in Marija Celjem oziroma Kostanjevico tako preložila, da bi se lahko s konji po njej vozarilo.

Ne spominjam se, da bi bil kdaj poprej kako prošnjo s tako vnemo, a ob enem tudi — z ozirom na obstoječe razmere — s tako ogorčenostjo pisal, kakor to. Zbral sem zares vse svoje skromne duševne sile skupaj, da sem prav živo naslikal obopen položaj prebivalstva zapušcene te pokrajine ter dokazal nujno potrebo brze, izdatne odpomoči.

Prošnjo so podpisala županstva Kanalsko, Ajbsko, Anhovsko, Ročinjsko Kožbansko, Kojščansko; cestni odbor Kanalski je dostavil, da je v celem svojem obsegu resnična in da jo najtopleje priporoča. Slednjič so se pridružili prošnji tudi cestni odbor za Korminski okraj, županstvo Korminsko in vsi duhovniški uradi in krajni šolski zastopi, kar jih je v prizadeti pokrajini.

Tiskano prošnjo sem razposlal — razven ministerstva za notranje zadeve — tudi vsem drugim oblastom, od katerih je bilo pričakovati kaj moralične podpore in pa mnogim državnim in deželnim poslancem.

Pa znajte, to ni bila morda prva vloga, s katero so prosili zakoniti zastopniki in prebivalci obmejne pokrajine, da bi se kaj naredilo za njih ceste. Kaj še! Že od leta 1864. naprej niso nikdar nehali prositi, naj bi se jih vlada in deželni zastop usmila ter jim podelila primerne podpore za

zgradbo potrebnih cest; — a zaman! tolazili so jih in odkladali rešitev od leta do leta. —

Če se ne motim, eno leto poprej, kakor sem bil jaz zadnjikrat v tej pokrajini, prehodila jo je vojaška komisija obstoječa iz generalštabskih častnikov, njej na čelu načelnik generalskega štaba, baron Beck. Kakor so mi pravili in kazali na Kobališči, ustavila se je bila komisija na nekem mestu blizu sv. Gendrice in si tam ogledovala pokrajino. Takrat je načelnik, kazaje na črto, ki drži mimo Kobalarja proti Marija Celju izustil pomenljive besede: „Tu se mora cesta zgraditi, in če je ne bo nobeden drugi, jo moramo mi (vojni erar) graditi“. In ko je pozneje g. državni poslanec grof Alfred Coronini to cesto pri vojnem ministerstvu na Dunaju osebno priporočal, je baron Beck na njegovo vprašanje, ali se je res tako izrazil o priporočeni cesti, odvrnil: „Gotoovo, da sem se; ta cesta se mora zgraditi“.

Z dopisom z dne 7. februarja 1897. štv. 2837 je Tržaško namestištvo obvestilo deželni odbor, da je misterstvo za notranje zadeve naročilo, naj se po vladnih tehničnih organih izdelajo potrební načrti dveh glavnih cestnih prog, to je, one od Vrhovlja, mimo Kobališča, Marija Celja, Kostanjevice, čez Kambreško do Srednjega in pa črte od Golega brda na levem bregu Idrije do Britofa pod Strmcem, dostavši, da namerava dovoliti za zgradbo teh cest 60 odstotnih prispevku iz državnega zaloga, če lokalni činitelji prevzamejo na svoj račun ostalih 40%. Deželni odbor je na to pojasnil, da z ozirom na pretažne gospodarske razmere prizadetih občin in glede na to, da bo morala dežela v prihodnjih letih podpirati še mnogo prepotrebnih cestnih zgradb in drugih občne koristnih podjetij, ni možno pričakovati, da bi lokalni činitelji omagali 40% dotedne potrebščine. „Zadete pokrajine so stoljetja sem popolnoma prepusčene sebi in zanemarjene. Ni moč, da se v nekoliko letih založi to, kar je v stoljetju zaostalo“. Prosil je torej, naj bi se državni prispevek povikšal na 80% — in ministerstvo, pri katerem sta tudi naša državna poslanca pogostoma trkala in prosjačila, je prošnjo uslišalo ter dalo deželni odbor obvestit, da sta načrtata za cestni kos od Vrhovlja do pod holme sv. Jakoba in od tam do Ko-

stanjevice že dovršena in da so stroški za prvi kos proračunjeni na 55.000, oni za drugi kos pa na 34.500 gld. in da je tudi od črte ob Idriji dovršen že podrobni načrt za prvi kos ceste od Golega brda proti Miščikom v dolgosti 2-5 kilometrov. Vsi stroški za zgradbo obeh cest, je omenilo, da se poprečno cenijo na 220.000 gld., priporočivši deželnemu odboru, naj z ozirom na skrajno žalostne prometne razmere v prizadeti pokrajini izprosi v prihodnjem deželnozborskem zasedanju izdatno podporo iz deželnega zaloga, da se občinam olajša breme.

Deželni odbor je na to pozval cestna odbora Kanalski in Korminski in občinske zastope Ajbski, Anhovski, Kožbanski, Dolenjski, Kojščanski, naj prevzamejo primerne prispevke na svoj račun, razloživši jim stvar tako-le:

„Delo za cesti od Kostanjevice do Kojščanske ceste in od Golega brda do Miščekov je preudarjeno na 220.000 gld. Ta ogromna svota pokrila bi se iz državnih sredstev z 80% ali v znesku 176.000 gld. in le 44.000 gld. pokriti bi imel dežela okraji in občine. Teh doneskov bi ne bilo dostatih v enem letu in lahko se dostanejo tudi v robotah. Ker pri žalostnih deželnih razmerah ni upati, da se doseže donesek iz deželnega zaloga in bi bilo neodpostljivo, da okraji in občine ne sprejmejo ogromnega od državne uprave ponujanega doneska, obrača se deželni odbor na prizadete občine in na okraje.

V prvi vrsti sta okoriščeni občini Anhovo in Ajba, v drugi Dolenje, Kožbana in Kojščansko, v tretji okraju Kanal in Kormin. Ajba plačuje izravnega davka 2.622 gld., Anhovo 3.740, Kožbana 3.239, Dolenje 4.019, Kojščansko 9.910, okraj Kanalski 25.213 in Korminski 53.526 gld. — Ako se porazdeli znesek 44.000 gld., ki bi pripadal občinam in okrajem na 4 leta, pride letnega doneska 11.000 gld., ki bi se po razmerji deležnosti delil tako-le:

Občini Ajba in Anhovo doneseti po 40% v robotah ali na leto gld. 2.544 Občini Dolenje in Kožbana po 25% ali na leto 1.814

Občina Kojščansko po 20% ali na leto 1.982 Okraj Kanalski po 10% ali na leto 2.521 Okraj Korminski po 4% ali na leto 2.141 Skupaj gld. 11.002

Dasi so predlagane vsote čutne in za neposredno prizadeti občini velike, pomi-

Uredništvo in upravljanje se nahaja v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročino pa na upravljanje „Gorice“. Oglasi se računijo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbji.

sliti je po drugi strani, da se odpre res do sedaj tako zanemarjeni svet med Idrijo, Sočo in Brdi prometu. Ako imate neposredno korist le občini Ajba in Anhovo, krištita nameravani cesti vendar tudi občinam Kožbana, Dolenje in Kojščansko in sta prizadeta celi okraj Kanalski in velik del Korminskega. Trgovina s sadjem se po dovršeni cestni zvezni gotovo znatno dvigne in Brda, ki so že sedaj v neprestani zvezni s Kanalskim okrajem, gotovo ne morejo odtegniti svojih moči pri napravi tako velike cestne zvezne. Občina Kojščansko je vdeležena posredno tudi po tem, da se po dovršeni cestni zvezni takorekoč mora izvršiti neposredna zvezna čez Kojščansko občino do železnic. Kormin, ki je že danes tržišče za zahodna Brda, gotovo v najkrajšem času občuti ugodnosti in koristi neposredne zvezne z ozadjem, česar največje in skoro edino bogastvo je sadje, največji tržni predmet za Kormin“.

Jaz se nadjem, da se mi ne zameri, ako si držnem izraziti svoje menjenje, da nasvetovana razdelitev prispevkov ni utemeljena niti v zakonu, niti v dejanskih razmerah.

Pred vsem naj omenjam, da lista po nameravanih cestah neposredno prizadeti samo občini Ajba in Anhovo, ampak da je takim občinam pristeveči tudi Kanalsko, ker drži goranja cestna proga po sredi davčne občine Kanalske Idrije, pripadajoče Kanalski županiji in občino Kožbano, ker bo spodnja cesta neposredno in morda največ koristila njeni davčni občini Merniku.

Kolikor toliko sta tudi davčni občini Kožbana in Vrhovlje neposredno prizadeti, ker drži goranja cesta skozi obe. Sicer pa se popolnoma vjemam s tem, da se ne more od Kojščanske županije zahtevati, da bi v enakem razmerju prispevala v založbo stroškov za goranje cesta, kakor Ajba in Anhovo; celo to, kar se je hoče odmeriti, se mi zdi preveč, kajti Kojščanska županija leži v cestnem okraju Goriške okolice in je po cestnem zakonu ni možno obvezati, da bi prispevala za ceste zvun svojega okraja. Njej bi se po mojem menjenju ne moglo naložiti več, nego 20 odstotkov potrebščine, proračunjene za kos ceste ležeče v mejah davčne občine Vrhovlje in to bi ne dosezalo vsega skupaj 2000 gld. — Ker cesta še ni okrajna, moral bi se ostali del dotedne prispevka porazdeliti med občine

je bil veter. Ivan stopi z hodnika, pomaga sinu, da je zasedel konja, zapodi za njim žrebe in postoji, opazuje, posluša, kako je jezdil Taraska dol po vasi; kako se je sesel z drugimi dečaki, in kako so vsi odjezdili, da jih ni bilo več čuti. Ivan stoji pri vratih in niso mu hotele iz umu one Gabrijelove besede: „da se le tebi še hujšne užge“.

„Niti sebi ne prizanesē“, misli si Ivan. Slojno (suho) je in še veter. Lahko pride kje od zadej, podtakne ogenj — in ta vrag zažge, in še nič se mu ne bo moglo. O da bi ga dobil, ne uide mil!“

In prišla je Ivanu ta misel v glavo, da ni šel nazaj na „krilce“, ampak naravnost na ulico in za vrata, za vogel. Čaj, stopim okoli dvora. Vedi ga vrag. Kdo ve...? In Ivan je šel tiho vzdolž vrat. Jedva je bil prišel za vogel, pogledal je dol po plotu: in videl je, da se je tam nekaj gibalo, kakor bi se bil kdo vzdignil, pa se spet skril za vogel. Ivan se ustavi in posluša in gleda. Vse tih. Samo veter je gibal z listjem na lozi, in šustelo je po slami. Bilo je temno, a naposled so se oči privadile temi: in Ivan je videl ves vogel in tudi steber in vstrešje. Postoji, pogleda — nikogar ni bilo. —

(Dalje prih.)

L I S T E K.

Mala iskra — velik požar.

Ruski spisal Lev Tolstoj, prevel Tešimir.

Ivan je molčal.

„Glej, Ivan! Poslušaj me, starca. Iди, zapreši sivkota, pa pelji se naravnost k občinski oblasti, poravnaj tam vse, pa pojdi potem jutri k Gabrijelu in sprijaznit se po božji postavi. Povabi ga k sebi, jutri je praznik (to je bilo pred rojstvom Božorodice), pa postavi samovar in vzemi ga vrček. In odpovej se vsem grehom, da jih ne bo več. — In tako ukaži tudi ženskam in otrokom“.

Ivan vzdahne. Misil si je: „Starec prav govoril“. In upadel mu je srce. Samo da ni vedel, kako bi to reč opravil, kako bi se zdaj pomiril.

Kakor bi bil to ugani, začel je zopet starec.

„Idi, Ivane, nikar ne odkladaj. Ogenj je treba pogasiti v začetku, ako vsplamti, ne ugasiš ga več“.

Starec je hotel reči še nekaj, ali ni izrekel. Prišle so v izbo ženske in začebale kot srake.

Prišla je bila tudi do njih ona novica, kako so obsodili Gabrijela na šibe, in kako je zažugal, da zažge. Vse so zvedele, pa pridejale še svoje opazke „klep na klep“;

in že so se bile spet skregale z Gabrijelovimi ženskami pred hišo. In jele so pravili, kako jim je žugala Gabrijelova sinaha sé sodnikom. Preiskovalni sodnik — rekle so one — drži z Gabrijelom. On predugači zdaj vse to in učitelj da je napravil že drugo prošnjo do samega cesarja zoper Ivana. In v tem spisu da je popisana vsa reč, tudi ono o iglici in o vrtu, in polovicu hiše, da dobijo zdaj oni.

Ivan je poslušal njih besede in zopet se mu je zakrkušlo (zaprlo) srce. In premisil se je, da se noče pomiriti z Gabrijelom.

Gospodar ima vedno dosti dela pri hiši. Ivan se ni hotel razgovarjati sé ženskami. Vstal je, šel ven iz sobe ter stopil za gumno in v skedenj. Ko je imel tam opraviti, je že zašlo solnce za dvor in delavci so prišli s polja. Orali so za letno žito. Ivan jih sreča ter izprašuje o delu, pomaga jim, da so deli stvari h kraju.

Hotel je spraviti še žrdi pod skedenj, ali bilo se je že stemnilo. Tedaj pa pusti žrdi za drugi dan, položi živini kromo, odpre vrata, izpusti Tarasko s konji na ulico, za nočno pašo, zapre zopet vrata in porine zasovo (rigelj) v vrata.

Zdaj je treba povečerjati, po tem pa spat, misil je Ivan. Vzame torek pretrgani komat in gre v izbo. In ta čas je pozabil

na Gabrijela in vse, kar je govoril oče. Uprav je hotel vstopiti v vežo, kar začuje izza lese, da so sedel s hripavim glasom nekoga psuje. „Kaj vraga!“ kričal je Gabrijel na nekoga. „Ubiti ga je treba“. Ivan obstane in posluša, dočim je Gabrijel psoval, odkima z glavo ter stopi v izbo.

V izbi so bili napravili ogenj, mlada je sedela v voglu pri preji, stara je napravljala večerjo, starši sin je robil opanke, drugi pa je sedel pri mizi s knjigo, Taraska pa se je napravljala na ponočno stražo (pri živini).

V izbi je bilo vse prav, vse dobro, da ni bilo te oskrumbe, tega slabega soseda. —

Ivan stopi srdito noter, vrže mačko s klopi ter pokara ženske, da nemajo umivalnice na pravem mestu. In postalo je Ivanu dolgočasno. Sede, pa se namršči in jame popravljati komat. Ali Gabrijelove besede mu niso šle iz spomina; kako je bil zagrožil na sodišču, in kako je zdaj zakričal s hripavim glasom: „Ubiti ga je treba“.

Starca je bila napravila Taraski večerjo. On poje, vzame kožuh, suknjo, se pripaše, vzame kruha ter odide ven h konjem. Starejši brat ga je hotel spremljati, ali Ivan ostane sam in gre ven na „krilec“ (hodnik). Zunaj je bilo že popolnoma temno; pooblačilo se je bilo in vzdignil se

Kožbano, Anhovo, Kanal in Ajbotako, da bi vsaka izmed njih plačala ali z robotami opravila 20% tistega stroška, ki je proračunjen za zgradbo v njenih mejah ležečega cestnega kosa. Po enakem načelu bi se moral porazdeliti prispevek lokalnih činiteljev za spodnjo cesto. Kolikor ga spada na celo v korminskom okraju, prevzela bi občina Mernik oziroma Kožbanska županija, ostali del pa Anhovska županija. Dolenjska občina ni po zgoranji cesi nič, po dolanju pa je le toliko prizadeta, kolikor n. pr. Št. Ferjan ali Pevma po zgoranji, — da se bo namreč promet, ki ga provzroči nova cesta, pominjal skozi vasi Dolenja in Jenkovo. Koristila pa bode ta cesta prav, gojovo več Korminu kakor Dolenji. Ajbska in Anhovska županija bi bili najhuje zadeti, to je res, a imeli bi tudi največji dobiček od cest; prebivalstvo bi pri cestnem delu mnogo zaslužilo, svoje deleže prispevka pa lahko s robotami opravilo in to ne v 4, ampak v 10, ali več letih. Saj vidimo, da stavi vlada obljubljene roke državnega prispevka v zneskih po 10.000 in 15.000 gld. v letne državne proračune, da namereva torej izvršitev celega podjetja razdeliti na več let.

Od cestnih odborov Korminskega in Kanalskega skoro ni pričakovati prispevkov, mogoče od drugačnega kaj, od prvega prav gojovo nič, ker je "dognano" po določenih skušnjah, da ravnata stran Korminskega okraja skrbi za svoje ceste in pusti, da skrbi britska za svoje, da si drže vse dočne ceste v Kormin in ima ondotni trg največjo korist od njih. Saj vidimo, da se brani Korminski cestni odbor celo prispovedanja za preložbo ceste okoli holmca sv. Jurija, katere mu je v neposredno korist. Na drugi strani pa mislim, da pride deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju prav gotovo na pomoč nesrečni, zapuščeni pokrajini na državni, meji.

Na meje naredilo vtič, da je razdelitev prispevka lokalnih činiteljev, nasvetovana v zgoraj navedeni okrožnici, oplašila naše, občinske zastope in da zato ni bilo doseči začelenega sporazmljenja:

(Dalje prihod.)

Dopisi.

Brije pri Rifenbergu, 4. marca. (Izv. dopis). Gospod urednik, ali veste, da tukaj ugibljemo, je li prišla Sibirija k nam, ali mi v Sibirijo? Pa tudi "strajkanje" razmotrujemo, kako se je ta epidemija vseh stanov prijela, izvzemši trpečega kmetu, ki v enomer prenaša največje gorje. — Dočim se vsem plače zvišujejo, izvzemši našim učiteljem, so dobili pri nas boljšo plačo tudi davki, petrolji, sol, sladkor in sploh kolonijalno blago.

Kaj pa pridelki ubozega trpina? Za ono malo, kar pridela, ni nitku kupca dobiti! O nesrečna vinska klavzula, ki napoveduje ubogemu vinorejcu katastrofo? Pomisl za stopnik km. občin v deželnem kakor v drž. zboru, koliko stane ubozega komaj živečega trpina!

Ono malo trt, ktere niso uničene po filokseri, uničuje odiom. Toraj je treba galice, zvepla, da ne jemljemo v poštov dežavcev. Sedaj pa misli na nove nasade! Kje vzeći denar?

"Ljudske posojilnice", "Mont", zasebni kreditni zavodi so na dnevnem redu. A gorje kmetom, ako se drže svojih pravil! —? Najnesrečnejši na Goriškem je trtorejec; za to ni treba nobenega razlaganja. Oglejmo si druge dežele, ki kulturno tekmujejo, za ktere velja zakon, izdan 28. marca 1892. št. 61, drž. zak., kterege pa pri nas dež. zbor ne izvršuje.

Bratje, zahtevajmo složno, da se zakoni tudi pri nas izvršujejo. Upamo, da s združenimi močmi kaj dosežemo.

Obračamo se tudi do naših vrlih poslancev, da nas podpirajo, kajti drugače smo vsi uničeni. Mi za vas, vi za nas!

Toliko za danes. V prihodnje bi rad dal še duška v enakih in pa v lokalnih zadevah, ako Vam drago, gosp. urednik. (Prosim!) Ur. Kmečki trpin.

Politični razgled.

Državni zbor.

Pretečeni petek je špet imela sejo poslanska zbornica. V začetku seje je bilo stavljeno več interpelacij in prečitanih več predlogov, med slednjimi tudi predlog poslancev Viljema Pfeiferja, da se odpravi vinska klavzula ter povraš carina na italijanska vina, ki se vvažajo v našo državo. Ob jednem je predlagal isti poslanec, da dovoli-

država podpore za napravo postaj za strejanje proti toči. Po tem je prijel poslanec dr. Kramač ostro zborničnega predsednika, ker je postavil na dnevnem red drugo branje rekrutnega zakona še predno je domobranški odsek dokončal svoje delo v tem pogledu. Na to se je prešlo k volitvi drugega podpredsednika. Izvoljen je bil dr. Začek s 168 glasovi. Levičarji so oddali 52 belih listkov, ter so zapustili demónstrativno dvorano, ko se je dr. Začek zahvaljeval na izkazani mu časti. Seve da prvji podpredsednik dr. Prade je capljal tudi za levicarji ter zapustil dvorano. Potem je rešila zbornica nekaj železniških in drugih zadetov ter volila nekatere odseke. Razprava o dr. Dvořákovem nujnem predlogu, naj se razveljavijo cesarska naredba z dne 20. aprila 1854. se je dognala in je zbornica odkazala ta nujni predlog justičnemu odseku.

Nujnost se je priznala tudi Pražakovemu predlogu, naj vlada predloži nov vojaško-kazenski pravni red.

Včeraj je imela zbornica poslanec spet sejo. Na dnevnem redu je rekrutni zakon. Podala sta se tudi dva minoritetna predloga in sicer jeden od strani dr. Doležala in tovarišev, naj stopi rekrutni zakon še le tedaj v veljavo, kadar se predloži zbornici nov vojni zakon in drugi poslanca Langa in tovarišev, po katerem naj bi se uveljavil rekrutni zakon še le tedaj, ko bodo predloženi zbornici nov vojni kazenski zakon.

Volitev dr. Prade-ja prvim državnozborskim podpredsednikom in katoliška nemška ljudska stranka.

Svoječasno je reklo dr. Kathrein, načelnik katoliške nemške ljudske stranke, da ne bodo članji njegovega kluba nikdar glasovali za dr. Pradeja, kot za prvega podpredsednika poslanske zbornice, ker je isti pred časom pri nekem shodu govoril naravnost velejzajski.

Tako se je toraj mislilo, da bo desnica oddala pri volitvi, ki se je izvršila te dni kompaktno, bele lističe, katerih bi bilo več nego onih, na katerih je bilo zapisano ime Pradeja. S tem bi pokazala desnica, da je solidarna. Ali klub nemško katoliške stranke ni ostal mož beseda, nego njegovi člani, če tudi ne vsi, so glasovali za dr. Pradeja. Da bodo tako postopali je naznanih dr. Kathrein ostalim strankam desnice, še le tik pred volitvijo. Za to pa Čehi, Slovenci, Hrvati in Rusini niso oddali belih listkov, ampak so glasovali za dr. Začeka.

k položaju.

Čehi so torej opustili obstrukcijo glede rekrutnega zakona in so proti njemu nastopili tudi z opozicijo. Ker pa nameravajo obstruirati proti investicijam, to je protovoljeni kreditov z izdajo novih državnih železnic in pa za razširjenje tržaškega pristanišča, so se začela pogajanja med njimi in jugoslovanskimi poslanci, da bi opustili obstrukcijo tudi glede druge železniške zveze s Trstom. Mi želimo iz srca, da bi imela ta pogajanja začlenjeno vseh, ker druga železniška zveza s Trstom je za nas primorske Slovence vitalnega pomena.

Domače in razne vesti.

Nj. Eminenca kardinal in nadškof Missia se je odpeljal včeraj na Dunaj, k škofovskim konferencam.

Štefanija se omoži. Poroka nadvojvodinja cesarične udove z ogerskim grofom Lonyajem, ki je prestopil radi tega iz protestantizma h katoličanstvu, se zvrši 19. t. m. v Miramaru.

Za "Šolski dom". Gosp. Finžgar, e. kr. okr. šol. nadzornik, 4 K mesečnine; zamorec v gostilni pri Fonu na Solkanski cesti požrl 13 K 20 vin.

Zaupen shod narodno-napredne stranke. Vže v zadnji številki našega lista smo omenili, da ta shod ni bil Bog več kdo dobro obiskan. "Soča" trdi sicer, da se ga je udeležilo 124 oseb, pa kdo bi ji zameril, če nekoliko pretirava. V resnici se je pa shoda udeležilo vendarle nekaj pod sto oseb. Shodu je bil ugoden tudi dan, bil je namreč četrtek in trg, potem pa je bil za ta večer napovedan tudi koncert Nadine Slavjanske, ki je privabil mnogo Slovencev iz dežele v mesto in so si pri tej priliki in iz dolgega časa hoteli ogledati tudi dr. Tuma-Gabreščekov "špas". Odkritoščno moramo priznati, da so dal shodu največji kontingenčni iz dežele Kraševci iz Nabrežine, Sežane in Divače. — Tudi muhasti g. deželnih poslanec Mucha in pa nadvojvodinja gosp. Albin Strekelj sta se potrudila ta dan in Gorico. Čudni slučaj na tem božjem svetu! Živo, kakor da bi se danes to godilo, nam je pred očmi, kako je gospod Albin Strekelj pri zadnjih deželnozborskih volitvah rohnel proti g. Muchi kot vladnemu kandidatu, a v četrtek spremljil ga je v Gorico kot kandidata za predsedništvo — zaupnemu shodu narodno-napredne stranke. Tiste grde kraške nečednosti — trme sta se torej ta dva moža otresla — zato sta pa tudi napredna. Sicer pa je bila udeležba iz dežele jako mlačna — in število udeležencev so polnili dr. Tuma-Gabreščekovi privrženci iz mesta, katerih je bilo vendarle nekaj, gor od odvet-

niškega koncipijenta — pa dol do iste vrste pisarja. Shodu je predsedoval gospod Mucha. On se je držal kolikor mogoče nemškega pregorja: Schweigen ist Gold. Če je pa kako zinil, stal mu je na strani kot šepetalec dr. Tuma. Gospod je torej s tem nastopom izginil iz vrste troč.

Governiki so bili dr. Tuma, Zega, dr. Gruntar in Gabrešček. Pojasnivali so resolucije, ki so bile predložene shodu in katere je shod, kakor se samo ob sebi umije, tudi vsprijel. Te resolucije se razlikujejo od točk programa našega političnega društva "Sloge" le v tem, da so prevlečene z nemškim liberalnim firnežem, ki ne odgovarja ni potrebam slovenskega naroda na Goriškem, niti ne ugaša ukusu našega poštnega slovenskega ljudstva.

V izvrševalni odbor je bilo izvoljenih 21 članov. "Soča" njih imen noče navesti in sicer, kakor pravi ona, iz lahko umljivih razlogov. Mi teh razlogov nikakor ne umejemo. Kdo naj bi se bal zagovarjal dobro in pošteno reč z odprtim vizirom? Sicer pa ta odbor po imenu dr. Tuma ni še stalen, nego le začasen. Ta odbor naj bi bil le pripravljen odbor za drugi shod — h kateremu se bo razposlalo nad 300 vabil. To je po domače rečeno "švindel". Saj tudi k temu shodu ni bilo razposlanih le 120 povabil in vstopnih listkov, nego je bila vsa Goriška preplavljena s tem blagom. Zato je bilo pa potrebno, da se nevseh nekoliko maskira in v tem poslu je dr. Tuma mojster.

Pri tej priliki naj se opomnimo, da jih je bilo med udeležencimi mnogo, ki so vse kaj drugega nego privrženci dr. Tuma-Gabreščeka. "Soča" piše, da so udeleženci shoda večkrat govornikom glasno pritrjevali in da je nastalo na zadnje med udeležencimi veliko navdušenje. Mi moramo tukaj nekolič popolnit "Sočo" ter dati čas, komur čast gre. V tem pogledu sta se namreč odlikovala gospoda stentorja usnjati Jakil in železni Konjedie.

Konečno naj omenimo še, da je zadnji "Primorec" priznal, da sta uganjala dr. Tuma in Gabrešček do zdaj osebno politiko. Mi smo to vedno trdili, zaradi česar sta nas tudi "Soča" in "Primorec" večkrat hudo ozmerjala ter nam očitala, da lažemo. Kdo je torej legal? Da, da, laž ima kratke noge!

Tak je bil torej začetek narodno-napredne stranke na Goriškem. Naša vroča želja pa je, da bi bil objednem ta začetek tudi konec. In ako se to zgodi, kam veče sreče za nas Slovence na Goriškem ter za naš narodni obstoj!

Konečno se nam zdi potrebno opomniti, da je židovski "Piccolo" s prav vidnim veseljem pozdravil ta shod.

Iz Brd nam pišejo: Nasprotnik Bricev je dr. Tuma! To je dokazala njegova priateljica "Soča" v članku, kjer govorí o cestah po Kanalskem, ki naj bi se izdelale s tisto državno podporo, katera je namenjena za novo, koristno in Brdom potrebno cesto od Vrhovlja čez Kobališče do Srednjega. — V tem je pustil dr. Tuma vse interesovane briske občine, ko je deželnih odborov razposlal istim vprašanje glede 80 odstotne državne podpore, ali jo sprejmejo. — V tem je tudi dr. Tuma sam, ker ne vidi, koliko novih cest in mostov potrebujemo Brice, ki vozimo s vltivo rebulo, ne pa — "kapsovih glav".

Draga tema ti!

Umrl je tukaj dne 8. t. m. bogoslovec Štefan Feltrin v 21. letu svojega življenja. Pogreb, katerega se je udeležilo mnogo duhovščine, vsi bogoslovec in obilo drugega občinstva se je vršil dne 9. t. m. Niti te prilike ni mogel opustiti židovski "Il Friuli Orientale", ki ima, kakor se vidi, tudi med katoliško duhovščino furlansko in med italijanskimi bogoslovcvi svojih sotrudnikov, da se ne bi na ostuden način zaganjal v naše slovenske bogoslove in v našo slovensko duhovščino. Kakor je poizvedel ta list, stalno od nikogar drugega, ako ne od kakega furlanskega duhovnika ali pa bogoslova, so hoteli slovenski bogoslovec poslovali se v zadnje od svojega slovenskega tovariša s tem, da bi mu zapeli dve slovenski žalostinki, jedno v cerkvi a drugo na Goriščku, do kamor se spremljajo navadno mrtvenci. A italijanski bogoslovec, tako piše napomniani židovski list, so to zavohali ter so vsled tega protestirali proti takemu namenu pri semeniškem vodstvu. Na to je semeniško vodstvo tako piše vedno "Il Friuli Orientale", prepovedalo peti slovenske žalostinice v cerkvi in na Goriščku, a dovolilo, da so se smele zapeti le ob grobu pokojnikovem na pokopališču.

Pohvalno se izražajo o tem junashkem nastopu italijanskih bogoslovcov v obrambo italijanske narodnosti (!?) označuje ta židovski "smradigac" ta nedolžni in pjetetni namen, v katerem ne najde noben pošten človek najmanjše politične demonstracije, kar naravnost kot rusko demonstracijo ter pozivlja furlansko duhovščino in bogoslove, da povsod in pri vseki priliki nastopajo proti slovenski duhovščini. Ali naj torej tudi furlanska duhovščina pomaga židovsko-liberalni italijanski zdivjanosti?

Potovanje v Rim. Dogovorilo se je te dni, da napravijo goriščka in ljubljanska škofija skupno romanje v Rim. Dan odhoda je določen na 23. aprila, t. j. na pondeljek po beli nedelji.

Elektrotehnik V. Kautsky z družino v Slovenski čitalnici v Gorici. Opaziramo naše p. n. slovensko občinstvo, da se bo produciral prihodnjo sredo in četrtek v Slovenski čitalnici goriščki znani elektrotehnik V. Kautsky, rodom Čeh, s svojim sijajnim električnim gledališčem s preminjevalnim odrom, raznovrstnimi aparati in nakiti. Začetek predstav bode ob 8. uri zvečer.

Koncert Nadine Slavjanske se je izvršil, kakor smo zadnjič kratko omenili sijajno. Res uprav sijajno — in naj govoré nam Slovanom sovražni listi, kar jim draga in kolikor hočejo — koncert je bil sijajen in sicer tako sijajen, da bi bil Rim ali Neapolj tudi nanj ponosen. — Nadine Slavjanska je širiteljica ruske narodne pesmi! Nje namen in nje smoter je lep — ali tudi njen zbor lepo in dovršeno poje. In zato je z imenom ruske narodne pesmi zaslovelo po vsej civilizovani Evropi in tudi po moderni Ameriki tudi ime Nadine Slavjanske. — Ruska narodna pesem je povsem biser v zbirki narodnih pesni. Nje miloba, nje gibčnost, nje izrazovitost, njen duhovitost, njen intimitnost in njen prikupljivost se ukraje v vsakega človeka najboljši in najbolj zaprete kote njegove duše. Ruska narodna pesem je pravi in istiniti izraz duše ruskega mužika, ruskega kmetiča, kako si obdeluje polja, kako si kosi senožeti, kako spravlja v nepopisno težavo iz gostih, temnih šum svoj les... kako njegova trojka hiti po nežni planjavi tja v nedosežno daljavo letec in bržeč za svojim ciljem. Kakor trojka, med brezami belimi na snegu siven v megleni noči žalostna in otožna gre — tako otožna, tako žalostna je ruska narodna pesem semtretja. In drugič — kako je razposajena, kako je živa, kako prekipajoča življenja — in tretjikrat kako resna, kako uči kako svari, kako častitljiva — pa kedó bi našel vse njen različne in razlikujče se varijante! Kakor je brezkončna vrejena planjava, kakor so njeni gozdi brez mej, kakor so njeni prebivalci nešteči, tako je lepota pesni njegovega naroda — velika, visoka, večna, monumentalna. Narod ruski, njegova pota so temna, njegovi smotri so jasni, njegova duša je duša in vzor blagosrčnosti — pa njegova pesem je pesem srca in pesem človeka v njegovem velikosti. In zato — je Nadine Slavjanska storila ne samo lepo, ampak tudi koristno delo za vse človeštvo, ko je šla po svetu in vzela s sabo svojo rusko pesem. Kedor je čul o ruski narodni pesni, kako se je morel vzdržati, da ne bi šel v koncert? Naj bodo narodi mej sabo, razcepjeni v tabore, naj se njih voditelji prepričajo med sabo, naj se njih politiki kosajo, — pesem, lepa pesem in nje glas najde svojo pot v vsako srce! Toda mi bi morali poročati o koncertu Nadine Slavjanske, ki ga je priredila pretekli četrtek v Gorici. Poročati? krit

Volitev v mestni svet oziroma dež. zbor tržaški so razpisana tako-le za IV. razred dne 27. in 28. t. m.; za III. razred dne 30. in 31. t. m.; za II. razred dne 2. apr.; za I. razred dne 4. aprila. Okolica bo volila dne 8. aprila.

Imenovanje udov e. k. okrajnih šolskih svetov od strani istrskega deželnega odbora. Istrski deželni odbor je imenoval te dni k raznim e. k. okrajnim šolskim svetom 18 članov, a med temi išče šaman jednega Slovence ali pa Hrvata. Istra šteje približno 280.000 prebivalcev. Od teh je nad 180.000 Hrvatov in Slovencev, toraj dve tretjini. In ta dvetretjinska večina istrskega prebivalstva nima v deželnem šolskem svetu niti jednega zastopnika, a deželni odboru se ne zdi umestno, da bi niti jednega Slovence ali Hrvata imenoval kot uda pri okrajnih šolskih svetih.

Nekaj s sodišča koperskega. Matej Kocijančič iz Trušk št. 17. je bil povabljen v neki stvari na sodišče, a ker ni znal govoriti laški, ni opravil stvari ni v prvo, ni drugo, ampak je moral priti še v tretje: 9. 16. in 26. januvarja. Dotični sodni uradnik je hotel na vsaki način, da Kocijančič mora govoriti laški in je bil celo opazil, da se bo Kocijančič prej naveficihal hoditi na sodišče, nego pa on — uradnik —, klicati ga. No, v tretje so vendor velevali Kocijančiču, naj privede kakega tolmača. Mej tem pa, ko je naš mož iskal zaželenjena tolmača, je že sodni uradnik sam našel takega v osebi nekega Lovrenčiča, ki pa je priprist in kako omejen človek, o katerem niti misliti ni, da bi mogel točno prevajati iz slovenščine na italijanski. Ker pa je prav za prav na sodnih izpovedah vse ležeče na tem, da so točno in včesto prevedene ne le po besedi ampak tudi po duhu da je posebno težavno zlasti lokalizmom dati tudi v prevodu isto barvo in isti smisel je pač labko umeti, kolika škoda nastane lahko za stranko in v kaki nevarnosti je zanesljivost pravosodstva, ako prevajajo tolmači, ki niso povsem sposobljeni za ta posel. To smo priponili seveda brez škode za svoje zakonito stališče, po katerem je posredovanje po tolmačih za deželne jezik eže a priori in načelno odklanjati. Tem gorostasneje je, ako rabijo tolmača za slovenski jezik na sodišču, karoršno je v Kopru, ki posluje za sodni okraj, ki je, izvzemši mesto, prek in prek slovenski. *Ed.*

Zanimiva obravnava pri kasacijskem sodnem dvoru na Dunaju. 24. februarja t. l. je bilo naloženo odvetniku dr. Cuzziju od odvetniške zbornice v Trstu, da zagovarja ex officio pri e. k. deželnem sodnji tržaški v kazenski zadavi nekega Rika.

Rik ni poznal drugega jezika nego hravskega. Dr. Cuzzi pa tega jezika ni bil več in je zategadelj zahteval, da se pokliče prisotnega tolmača. Predsednik sodnega dvora je pa Cuzziju povedal, da sodni dvor ne more ugoditi njegovi zahtevi, ker je hravski jezik deželni jezik in je torej pri tržaški deželni sodniji v rabi.

Rekel pa je predsednik dr. Cuzzi-ju, da mu bo tolmačil obtoženčeve izjave.

Dr. Cuzzi pa se je temu protivil, češ, da zamore biti pri tržaških sodnjah jedino in izključno le italijanski jezik v rabi, a drugič, da ni nikakor dopustno — da bi bila v jedni in isti osebi združena — sodnik in tolmač.

Ker je pa stal sodni dvor pri svojem domnevjanju in se ni hotel udati Cuzzijevim zahtevam, je ta slednji zapustil demonstrativno sodno dvorano; razprava se je vršila dalje ker je obtoženec privolil, da se ista nadaljuje tudi brez kakega zagovornika.

Zaradi takega postopanja je naložil predsednik te obravnave dr. Cuzzi-ju dežarno kazen 25 goldinarjev. Dr. Cuzzi je proti tej kazni napravil svoj utok na višje tržaško sodišče — ali brez vspeha. Pa ne samo to. Višje državno pravdništvo je naprosto disciplinarni svet odvetniške zbornice tržaške, da postopa proti Cuzzi-ju disciplinarnim potom. Ker je pa disciplinarni ta svet prošnjo višjega državnega pravdništva odbil, se je isto pritožilo pri disciplinarnem senatu na Dunaju in ta je, uvažuje to pritožbo, naložil disciplinarnem svetu tržaške odvetniške zbornice, da mora disciplinarno postopati proti Cuzzi-ju.

Disciplinarna preiskava se je vršila — a dr. Cuzzi bil je spoznan, seveda, nekrivim. Proti tej razsodbi je višje državno pravdništvo spet rekuriralo na kasacijsko dunajsko sodišče in to še le — je dr. Giuseppe Cuzziju prisodilo pretečeni četrtek zasljeni ukor in s tem je torej končana zadava, zaradi katere so italijanski odvetniki polnili cele tedne predale vseh italijanskih listov, kar pa vse ni zamoglo obvarovati dr. Cuzzija pred — dolgim nosom.

Zaušnica na plesu. V Poreču je na plesu zloglasne „Lege“ sin necega laškega državnega poslanca založil nekemu ces. kr. namestniškemu koncipistu zaušnico.

Učiteljstvo v Istri. V Pulju so imeli zastopniki slovenskih, hrvatskih in laških učiteljev isterskih skupen sestanek, na katere se so posvetovali o vprašanju učiteljskih plač.

Sestesletnica profesorja dr. Gregorija Kreka. Dne 8. t. m. je obhajal g. Krek, znani slavist in pisatelj, svojo sestesletnico. Dne 10. t. m. je bil slavnostni

komers, ki ga priredi „Triglav“ z drugimi slovanskimi društvami in raznimi rodoljubi v čast profes. dr. Kreku.

Meško v ruščini. Našega pesnika in pisatelja Fr. Ks. Meška, kaplana v Škocjanu na Koroškem, krasne „Slike in povesti“, ki jih je izdala lani „Slovenska Matica“, izhajajo v Iovskem dnevniku „Delo“ v ruskem prevodu, pozneje pa se izdajo v posebni knjigi.

Vročinska bolezna v Novem mestu in okolici se širi bolj in bolj. V bolnišnici usmiljenih bratov imajo takih bolnikov 11 in v okrožni bolnišnici za naležljive bolezni dva. Šola na Grmu je zaprta; zbolelo je 5 učencev in hišnik. V vaseh Šmihel, Gotna vas in Regerca vas je umrlo nekaj oseb, pet jih je na smrt bolnih.

Cehi za slovenske planine. Slovenskega planinskega društva češka podružnica v Pragi je sedaj najmočnejša podružnica našega planinskega društva. Češka koča na Ravne pod Grintovcem je že zagotovljena. Slavnostna otvoritev bo letosne poletje ob navzočnosti čeških turistov in turistin. Ta koča je najlepša in najudobnejša stavba v slovenskih planinah. Stavljena je v češkem slogu ter v istem slogu dobi tudi opravo iz Prage.

Suspendiran notar. Uradni časnik in drugi nemški časniki so razglasili, da se je c. kr. notar Karol Filaferro v Ptiju provizorično od službe odstavil, ker je v kazenski preizkavi. Mož je bil vodja nemškonarodne ali Schönererjeve stranke, se je široko ustil v mestnem zastopu, še bolje pa v ravnateljstvu mestne hranilnice. Ta zavod imenuje ljudstvo „Filaferovo kaso“. Če se sklepa po poslih, katere je Filaferro doslobo pri mestni hranilnici v Ptiju opravljal, lahko se trdi, da je bil v eni osebi ravnatelj, pravni konzulent, pravni zastopnik, da je on v svoji pisarni za isti zavod elociral največ posojil! Taka kumulacija služb drugod ni dopustna in dovoljena; pač pa v Ptiju. Tam se sploh vse čudi, kako so prišli gospodje v Mariboru ali v Gradcu do tolike energije, da so vendor enkrat posegli vmes! Ga bodo že rahlo prijemali, kar se le da!

Ušel je iz zapora okrajnega sodišča v Cerknici jako nevarni tat Franc Kranjc.

Prešernova slavnost na Dunaju dne 7. t. m. je sijajno uspela. To je bila najkrasnejša slavnost, kar so jih dunajski Slovenci kdaj priredili. Mej mnogoštevilnimi obiskovalci so bili vsi slovenski in hrvatski poslaneci, zastopniki češkega kluba in čeških veleposestnikov, na čelu jim grof Deym. Praška umelecka beseda je poslala kot svojo zastopnico gospo Preissovo. Vse točke so se znamenovali izvršile. Posebno presrečne ovacije je občinstvo prirejalo dvornemu pevcu Navalu.

Hrvatin-„Slovenčeva“ zadeva pride še jedenkrat pred porotnike ker je kasacijsko sodišče na Dunaju razveljavilo prvo odsobdo.

Prijet tat. Janko Skočir, bivši trgovski pomočnik v Trstu, je prišel pred jednim mesecem v Ljubljano in je jedno noč prenočeval pri Smolnikovki na Kongresnem trgu št. 3. To noč pa je zmanjkala tam stanujočemu črevljaru Lovrencu Pušu srebrna ura in zmanjkalo je tudi Jankota Skočirja. Iskali so ga, pa ga niso mogli dobiti, ker se je skrival pod nepravim imenom Baucon. V petek pa ga je zasledil detektiv na ulici in ga arretiral. Seveda se je branil iti z detektivom, češ da se piše Baucon in ne Janko Skočir. Našel se je pri njem zastavni list, s katerim je zastavil ukradeno uro. Janko Skočir ima pa še druge tatvine na vesti, in ga že tudi policija v Trstu zasleduje. V Trstu je ukradel dekli Antoniji Gombačevi, Via della legna št. 2. dvesto in dvajset krov. S ukrazenim denarjem je poplačal svoje dolgo in pobegnil v Ljubljano. Tudi pevsko društvo „Kolo“ v Trstu je odskodoval za večjo svoto.

Imenitni izreki še imenitnejših Nemev. Na shodu nemških radikalcev v Gradeu, ki se je vršil prejšnji teden je reklo posl. Iro: Mi Nemci nočemo miru, marveč boj. Dr. Polzer, ki je predsedoval shodu je pa vplil: Svobodna Nemčija od Bela do Adria. Znani Schönerer, češka stranka je prouzročila svoječasno poulične demonstracije na Dunaju, ki so imele za vspeh pad Badinevega ministerstva, je rekel: Mi Nemci nismo le ljudje mi smo še kaj več. Isti velikan je tudi povedal, da so Nemci levi, a mi Slovenci — uši.

Dvoboji med parlamentareci so postali že tako navadni, da se nikdo ne zmeni mnogo za nje. To pa zato ne, ker streljajo ti možje navadno v zrak ali so pa njih samokresi nabiti le s smodnikom brez svinčen. Približno tak dvojboj je bil baje te dni med poslancem Ugrom in med bivšim ministerskim predsednikom baronom Banffyjem, kateremu je Ugrom v nekem dopisu v „Vaterlandu“ očital, da ni samo za volitve porabil vladni volilni zalog — nego pridržal nekoliko tega za-se. Moga sta bila torej pri dvojboju pametna ter sta streljala v zrak. — Pa vročekrveni Ugrom se je dvojeval tudi s poslancem Rohonecijem, a s tem sta se bila s sablami. Pa tudi ona dva si nista storila krvicve. Ne le, da je dvojboj po cerkevih in pri nas tudi po državljanah postavah prepovedan, si mi

tudi ne glede na to ne moremo misliti, da bi se kdo, ki je koga žalil brez povoda, si s tem opral svoje lice, če ga poleg tega še v dvoboju vbije. Madjari si mislijo najbrže tudi tako kakor mi, zato pa streljajo v zrak — ter ne rabijo rezilne strani, ko se bijejo s sablami.

Umrl je v Sarajevu dne 4. marca t. l. v 36 letu svoje dobe Ivan Zorko, znan hrvatski književnik in učitelj na trgovski šoli v Serajevu.

P. Stojalovski. Pri deželnozborski dopolnilni volitvi, ki se je vršila lne 8. t. m. v kmetijski skupini Bobnija je dobil P. Stojalovski 155 od 219 oddanih glasov.

Požar v gledališču v Parizu. — V četrtek so zapazili iz bližnjih ulic, da gori v gledališču — „Theatre dela Comédie Française“. Požar je postal hkrat grozen. Ker je bilo po dnevu so prihitali kojognegas ter so omejili ogenj. V notranjem je gledališče uničeno. Zunanjii zidovi so malone nepoškodovani.

Češi za slovenske planine. Slovenskega planinskega društva češka podružnica v Pragi je sedaj najmočnejša podružnica našega planinskega društva. Češka koča na Ravne pod Grintovcem je že zagotovljena. Slavnostna otvoritev bo letosne poletje ob navzočnosti čeških turistov in turistin. Ta koča je najlepša in najudobnejša stavba v slovenskih planinah. Stavljena je v češkem slogu ter v istem slogu dobi tudi opravo iz Prage.

Opozarjam vse naše posestnike na razglasilo Kranjsko-primorskega gozdarskega društva, katero je natisnjeno na drugem mestu današnje številke našega lista.

* Nevarne knjige. V nekem uradu ruske vlade v Peterburgu so zaporedoma zboleli uradniki. Dotlej docela zdravi možje so začeli kašljati in pokazali so se pri njih vsi znaki šireče se tuberkuloze. Vsi so se okužili z uradnimi knjigami, na katerih je kar mrgole bacilov. Preiskava je dognala, da je imeljetičen uradnik navado preobratiti liste tako, da je vsakega posebej oslinil. S tem je inficiral tudi svoje tovarische.

* Vseučiliške študije za ženske. Tudi na nemškem se že dolgo poganjajo ženske za to, da bi smele posečati vseučilišča ter biti enakopravne z moškimi. Državni je bil preko takega predloga na dnevni red. Nemke morajo še potpreti.

* Svatje so ubili cigana. Dne 19. februarja je bilo ženitovanje pri Iv. Živkovici v Jarugi. Hiša je bila polna gostov. Ponoči pa sta se pred hišo sprla muzikant Kladarič in cigan Stojanović. Pridrli so še gostje ter napadli cigana z batinami. Ko se je zgrudil na tla, so ga suvali in hodili po njem. Napol mrtevga cigana je odnesel brat domov, kjer je umrl.

* Cronje je sedaj na krovu angleške križarice „Doris“ pred Kapstadtom ter stoji v sobah admirala. Pri njem sta tudi soprona in sin. Ko se je Cronje udal, se je njegova žena obupno bala, da bodo soprona ustrelili. Lord maršal Roberts pa je postopal s Cronjom jako kavalirsko. Sabljo je odvzel Cronjev lord Kitchener, nato je bil Cronje povabljen k zajetu ter je sedel na desni strani Robertsja. Cronje ni skoraj ni govoril. Le to je dejal, da je imel velike izgube, da mu je pošel ves smodnik in vse strelično, in da se zato ni mogel več ustavljal. Neki častnik je ponudil Cronju smodko, katero je Cronje pokadil in si nato vzel še jedno. Roberts je ukazal, da se izkazujejo Cronjev vse vojaške časti, straža mu je prezentirala in vse ga je uljedno pozdravljalo. Izgube Burov so bile vzlite vsemu tekom 14-dnevnega boja z Angleži mnogo manjše kakor angleške. Mrtvih in ranjenih so imeli Buri komaj eno petino toliko kakor Angleži. Tako poročajo angleški časopisi. Ako bi bili Angleži vrgli bombe v bursko skladisče za smodnik, ki se je razletelo, bi se bil Cronje še dolgo branil. Angleži pa so imeli balon ter tako dognali, kjer imajo sovražniki strelično ter jim ga začigali. V taboru Burov je bilo okoli 400 Burk, ki so prišle na dan zmage ob Majubi obiskati svoje može.

* Stirileten strojevodja. V St. Jonesu v državi Oregon je vladalo pred kratkim veliko razburjenje. Stiriletni sinčnik inženirja za prog St. Jones, Albina Evansa, je zelenel na stroj, ki je bil izročen vodstvu njegovega očeta in ki je stal nadzorstvu v bližini postaje pripravljen na odhod. Deček je je takoj odpril dovodni ventil in ko je prestreljen oči prihitel, je bilo prepozno, kajti lokomotiva je v vsej naglosti izginila za bližnjim ovinkom. Ta vest se je sila hitro razširila in več sto ljudi se je zbralo na kolodvoru. Oče je bil takoj iz tina. Edino, kar se je moglo storiti, je bilo, da so brzjavili od postaje do postaje ter opozorili uradnike na prihod lokomotive. Na dveh postajah se je pripravilo več srčnih mož,

ki so hoteli poskusiti skok na lokomotivo, a ko je ta pridrvila v strašnem tempu, je vsakdo uvidel, da bi bilo blazno skušati skokoma priti na njo. Ko je došla vest na tretjo postajo, Albina, hitelo je nekaj inženirjev na nek klanec, kjer bi se, vsled voženja navkreber, morala hitrost lokomotive na vsak način zmanjšati in tukaj so čakali prihod lokomotive. Takoj prvemu izmed njih, nekemu strojevodju imenom Woods, se je posrečilo ujeti ročni držaj, a strog ga je vlekel še dvajset metrov naprej, predno se mu je posrečilo, zavrheli so na si in deško. Vendar je bil pogumni mož le le do ranjen, kar je pravo čudo. Izpostil je držaj in na postaji Albina se je stroj ustavil. Vsi Fred Evans je ponosno sedel na mestu svojega očeta in ko so ga vzeli z lokomotive, je zmagonosno zavpil, da zna prav tako dobro voditi lokomotivo, kakor njegov papa. Srečno rešitev dečka so takoj brzjavno naznani starišči in eno uro kasneje je došel odvedeni stroj z dečkom in junaškim rešilec srečno na postajo St. Jones.

Popotnik brez denarja. V Petrograd je 1. februarja prišel peš ameriški meščan g. Polih iz Kalifornije. S svojimi tovarisci je stavljal, da brez denarja v štirih letih peš obhodi celo Evropo in Sibirijo. Na svojem potovanju ne sme od nikogar niti denarja sprejeti niti si ga zaslužiti. Ponos more sprejeti samo o naravnih rečeh, npr. preobičaj, hrano in obliko. G. Polih potuje že dve in pol leti in je že obhodil celo Evropo. Za kaj vse imajo ljudje čas!

* Letni državni dohodki nadvojvodinja Stefanie so znašali doslej 250.000 gld. Sedaj, ko se omoži drugič, ne bo imela toliko dvora, zato pa ji bo dajala država poslej samo — 125.000 gld. na leto. Tako poroča „Pester Lloyd“. Njena hči Elizabeta pa ima svoj dvor.

V obrambo.

„Soča“ ostaja pri svoji trdit

gld. državnega in deželnega prispevka, in ker je vlada A. rekla, poreče tudi B, kadar pojde za nadaljevanje zgradbe v Tolminskem okraju. — Mene je za to delo nagradil takratni načelnik cestnega odbora Tolminskega gosp. Ludvik Kazafura s 50 gld. z dostavkom, da se še vidimo, če pojde po sreči.

R oči njski občini sem sestavil dve prošnji v prilog cesti od Ročinju do Kam breškega in deležil sem se ene starešinske seje o tej zadevi. Občina je prejela 5000 gld. državne podpore, jaz pa sem prejel — zadoščenje, da sem mogel svojim rojakom narediti uslugo. In takih in enakih uslug sem naredil še marsikateri drugi občini za „božji lon“.

V preteklih letih smo prirejali kmetijske shode v Kanalu. Desklji, Anhovem, Ročinju, Avči, na Banjšicah — potem v Tolminu, Podmelcu, na Idriji, v Cerknem in v Naklem na Krasu. Ustanavljal smo sadarska in mlekarška društva, podučevali v sadnjereji, trtojereji, živinoreji. — Deležil sem se vseh teh shodov, pomagal pri ustanavljanju marsikatere zadruge. Prosim, poprašajte pri e. kr. kmetijskem društvu v Gorici, ali poprašajte svoje najzvestejše pristaše, kateri so sami z vso vmeno sodelovali. — namreč

gospode župana Zego v Kanalu, g. učitelja And. Vrtoeca v Tolminu, gosp. Albinu Strekelja-v Škočjanu, ali vedo, da bi bil jaz kdaj dobil kak krajev odskodbe ali nagrade za svoje dotične potnine in zamude? — Kaj pa, da sem prejel! Vse moje dotične zaslužke sem naložil pri goriški ljudski posojilnici, da jih svoječasno poklonim kot prispevki stroškom za ustanovitev narodno-napredne stranke na Goriškem.

In zdaj se poslavljam od Vas slavna gospoda pri „Soči“, le skrbno nabirajte pisma, kar Vam jih prihaja o meni, ali pa tudi svojih. Zadnjih mora biti na tisoče po Goriškem, če so jih dotičniki shranili vse, kar sem jih v javnih zadevah odposlal v preteklih 35 letih. V njih najdete vse polno zanimivega gradiva, katero Vam bo izvrstno služilo proti meni. Potem pa, kadar bo polna vreča, izročite jo državnemu pravdniku, ali slavnj policiji ali pa javnosti — meni vse eno; jaz se ne ukonom več Vašemu strahovanju. Čim huje razsaja burja tem brže ji pojde sapa. Slučajno sem se jaz rodil v Vipavi; burja me ne plasi.

V Gorici, 12. marca 1900.

E. Klavžar.

Prva kranjska tovarna testenin Žnidrišič & Valenčič

v Ilirske Bistrici

priporoča svoje izborne testenine kot makarone, fideline, vrvice in različne vloge za na juho velespoštovanemu občinstvu.

Prvi sijajni vspeh najnih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najnih v tem času kar jih izdelujeva. — Velespoštovana gospodinja! Sezite po tej jedi, katero pri nas s slastjo še oni zavživajo, ki dosedaj o testeninah še slišati niso hoteli. Najne testenine vdobe se v vseh boljših prodajalnicah jestvin; povsem zanesljivo najine pa so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg. z najino firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastonj in franko.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

RAZGLAS
živinskih semnjev v Cerknem

za tekoče leto:

1. bode radi praznika sv. Jožefa v tork, dne 20. marca;
2. dne 23. aprila;
3. dne 14. septembra in
4. radi nedelje dne 5. novembra.

Županstvo v Cerknem na Goriškem,

župan:
A. KOSMAČ.

Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo
v Ljubljani.

Št. 20.

Razglasilo.

Vsled sklepa XIX. javnega shoda dne 7. julija 1896. razpisuje se 10 premij po 20 ali 40 K za uspešno pogozdovanje goličav kmečkega posestva pod sledečimi pogoji:

1. Pogozdovanje mora biti leta 1899 ali 1900 izvršeno ter mora pogozditev obsezati najmanj 0.56 ha = 1 oral.

2. Vrsto lesa in sadik izbere si lahko posestnik po svoji volji, samo morajo biti sadike za krajevne razmere ugodne; nikakor pa ne sme daljava med sadikami več kot 1.50 m obsegati.

Posestniki, kateri hočejo za premije prositi, morajo svoje prošnje najdalje do konca junija t. l. kranjsko-primorskem gozdarskem društvu v Ljubljani vložiti, ter v istih navesti politični okraj, davčno občino, številke parcel in približne ploskovne mere pogozdenega zemljišča.

Pogozdovanje prosilcev pregledovalo in presodilo se bo v jeseni 1900 l., morda nastali pomanjkljaji pri pogozditvi se lahko spomladis rečenega leta popravijo.

Premije priznava in prisoja predsedništvo omenjenega društva, ter bo isto dovoljevalo premije, ali pa v gotovih slučajih tudi samo priznalna in pohtvalna pisma razdeljevalo.

V Ljubljani, meseca februarja 1900.

Predsednik:

Ludovik baron pl. Berg s. r.

„Narodni Koledar“

za navadno leto 1900.

dobiva se v

„Narodni tiskarni“

Gorica, ulica Vetturini 9,

po 60 vin., s pošto 10 vin. več.

Novi naročniki „Gorice“ dobé ga brezplačno.

Andrej Čermel

na Kornu št. 10,
priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino kolonijalnega blaga, kakor petrolej, kavo vse vrst, riž, olje, sladkor itd. Na razpolago ima tudi domačo slanjo: špeh, salame in to drobno in na debelo.

Cena zmerna, postrežba točna.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — **GORICA** — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in
črna vina iz vi-
pavskih, furlan-
skih, briskih,

Dostavlja na dom in razpošilja po železnični
na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzore.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Josip Gorjanc

gostilničar

v Attemsovi palači na Kornu

v Gorici,

ima tudi kleve za konje in

vozove.

Razun dobrega črnega in belega
vina ter piva, priporoča vedno
izvrstna jedila, gorka ali mrzla.

Ima cena prenočišča.

Odlikovana tovarna

vsakovrstnega pohištva.

Ivan Doljak, Solkan pri Gorici

v lastni hiši. — Lastne žage. — Ustanovljena 1. 1891.

Zaloga

vsakovrstnega pohištva, kompletnih spalnic, jedilnic in sprejemnic, od najnavadnejšega do najfinješega sloga; vsakovrstnih slik, zrcal, okvirjev in stolice, kakor tudi vseh tapetarskih izdelkov. — Zaloga vsakovrstnih desk iz mehkega in trdega lesa; velika zbirka obkladkov (remeša) in strugarskih izdelkov, kakor tudi vseh k mizarski, strugarski in tapetarski stroki spadajočih potrebščin.

Blago se razpošilja na vse kraje presto železniška postaja goriška.

Jamči se za točno postrežbo. — Brez konkurence!

„NARODNA TISKARNA“

v Gorici — ulica Vetturini št. 9 — v Gorici

Preskrbljena je z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času

po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton in na papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegatnih ter osmrtnice v velikih in manjših oblikah.

„Narodna tiskarna“ tiska „GORICO“ in „NAROD“

„Gorica“

izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone.

„Narod“

izhaja vsako drugo soboto ter velja celoletno 1 kruna 60 vinarjev, polletno pa 80 vin.

Kdor naroči 10 iztisov pod enim naslovom dobi 11. po vrhu.

„Narodna tiskarna“ v Gorici ima v zalogni vse tiskovine

Tiskovine za duhovnije, županstva in dr. urade na močnem papirju

(pobotnice za plače učiteljev, duhovnikov, cerkvenih služabnikov itd.)

Pismena naročila tiskovin se izvrši z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.